

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี ๑๑ (๑)

ครูผู้สอน ครูชลภักดี คงกำเนิด

ครูวาสนา โพธิวงศ์

สนทนาภาษาบทร้อยกรอง

โคลง

ฉันท์

กาพย์

กลอน

ร่าย

นักเรียนรู้จักบทร้อยกรองทั้งหมดนี้หรือไม่ อย่างไร

นักเรียนเคยแต่งบทร้อยกรองหรือไม่ อย่างไร

คำถามแสดงความคิดเห็น

นักเรียนเคยแต่งกายแบบนี้ ๑๑
หรือไม่ อย่างไร

การแต่งกายพยานี ๑๑

จุดประสงค์การเรียนรู้

- บอกหลักการแต่งกายยานี ๑๑ ได้
- แต่งกายยานี ๑๑ ได้
- เห็นคุณค่าและความงดงามของกายยานี ๑๑

เนื้อหาและกิจกรรมในวันนี้

- ความหมายและแผนผังของกายัพยานี ๑๑
- หลักการแต่งกายัพยานี ๑๑
- กิจกรรม “เติมคำทำให้สมบูรณ์”

ความหมายของกาพย์ยานี ๑๑

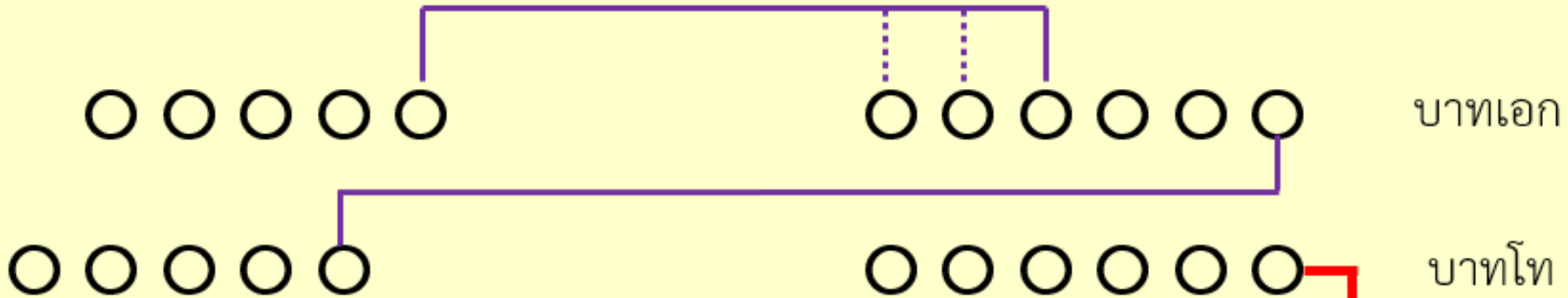
กาพย์ยานี ๑๑ เป็นบทร่ายกรองชนิดหนึ่ง
มีข้อกำหนด ดังนี้

หนึ่งบทมี ๒ บาท	หนึ่งบาทมี ๒ วรรค
วรรคหน้ามี ๕ คำ	วรรคหลังมี ๖ คำ

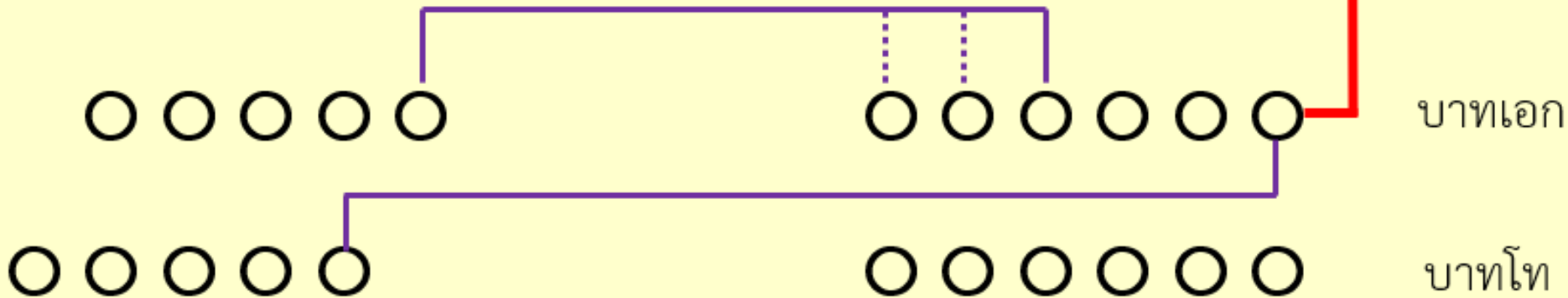

แผนผังภาพย่นย่อ ๑๑

บทที่ ๑

บทที่ ๒

ตัวอย่าง

กาพย์ยานี ๑๑

ตัวอย่าง กาพย์ยานี ๑๑

ดอกไม้ในสวนนี้
ฝูงผึ้งบินดมดม
เก็บมาใส่แจกัน
ดอกใบจัดใส่พาน

หลายหลากสีมีกลิ่นหอม
ย้อมฤทัยให้ชื่นบาน
แต้มสีส่นกายในบ้าน
ประดับงานตามพิธี

(ประโยชน์ดอกไม้ : ชลภักดี คงกำเนิด)

ตัวอย่าง กาพย์ยานี ๑๑

เรื่อยเรื่อยมาเรียงเรียง
ตัวเดียวมาพลัดคู่

นกบินเจียงไปทั้งหมู่
เหมือนพื่ออยู่ผู้เดียวตาย

(กาพย์เห่เรือ : เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร)

ตัวอย่าง ภาพยนตร์ยานี้ ๑๑

ปลาสร้อยลอยล่องชล
เหมือนสร้อยทรงทรามวัย

ว่ายเวียนวนปนกันไป
ไม่เห็นเจ้าเศร่าบว่าย

(ภาพยนต์เห่เรือ : เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร)

ตัวอย่าง กาพย์ยานี ๑๑

วิชาเหมือนสินค้า

วิชาเหมือนสินค้า
ต้องยากลำบากไป
จตั้งเอากายเจ้า
ความเพียรเป็นโยธา

อันมีค่าอยู่เมืองไกล
จึงจะได้สินค้ามา
เป็นสำเภาอันโสกา
แขนซ้ายขวาเป็นเสาใบ

นิ้วเป็นสายระยาง
ปากเป็นนางงานไป
สติเป็นหางเสือ
ถือไว้อย่าให้เอียง
ปัญญาเป็นกล้องแก้ว
เจ้าจงเอาหุตา

สองเท้าต่างสมอใหญ่
อชฌาสัยเป็นเสบียง
ถือท้ายเรือไว้ให้เที่ยง
ตัดแล่นเลียงข้ามคงคา
ส่องดูแถวแนวหินผา
เป็นลำต้าฟุ้งดูลม

ขี้เกียจคือปลาร้าย
เอาใจเป็นปีนคม
จึงจะได้สินค้ามา
จงหมั่นมั่นหมายใจ

จะทำให้ลายให้เรือจม
ยิ่งระดมให้จมไป
คือวิชาอันพิสมัย
อย่าได้คร้านการวิชา

หนังสือวรรณคดีลำนํ้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ หน้า ๔๓

กิจกรรม

เติมคำทำให้สมบูรณ์

กิจกรรม “เติมคำทำให้สมบูรณ์”

ชาน

พา

หน้า

เคียง

พาน

อยู่บ้านใกล้เรือนเคียง เรามองเมียงกันไปมา
ทุกวันต่างพบหน้า รวมนำพาความรื่นรมย์

กิจกรรม “เติมคำทำให้สมบูรณ์”

สนุก

ใจ

ทุกซ์

ปลุก

ใด

เมื่อไร

ภาษาจรรโลงใจ

เพลินใจไร้ความทุกซ์

อ่านครั้งใดมีความสุข

แสนสนุกทุกเวลา

กิจกรรม “เติมคำทำให้สมบูรณ์”

ลําราง

ไหล

ทาง

ไป

ไหล

หลัง

สายน้ำที่รินไหล

อาจเจอสิ่งกีดขวาง

คิดเคี้ยวไปตามลําราง

ปิดกั้นทางที่น้ำไหล

กิจกรรม “เติมคำทำให้สมบูรณ์”

ไม่ได้มานานมักเลิกรา

ซ่อนเร้นหรือปิดบัง

สำเนียงบอกภาษา

กิริยาบอกภูมิหลัง

ซ่อนเร้นหรือปิดบัง

ไม่ได้มานานมักเลิกรา

กิจกรรม “เติมคำทำให้สมบูรณ์”

คำพูดบอกความคิด

มีอาจพรางสิ่งกลางใจ

คำพูดบอกความคิด

นิ่งเฉยแต่สายตา

สื่อจากจิตสู่ใบหน้า

มีอาจพรางสิ่งกลางใจ

กิจกรรมพัฒนาทักษะการแต่งกายยานี ๑๑

ให้นักเรียนเติมข้อความลงในช่องว่าง
ของกายยานี ๑๑ ให้ถูกต้องและสมบูรณ์

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ๑) แจกใบงานที่ ๙
- ๒) สังเกตการทำงานของนักเรียน
และให้คำแนะนำการทำกิจกรรม
- ๓) ตรวจและประเมินใบงานที่ ๙
เรื่อง การแต่งกายยยานี ๑๑

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑) นักเรียนทำใบงานที่ ๙
- ๒) นักเรียนเติมคำลงในช่องว่าง
เพื่อให้กาพย์ยานี ๑๑ สมบูรณ์
- ๓) เมื่อทำใบงานเสร็จให้นักเรียนส่ง
ที่ครูประจำวิชาหรือครูประจำชั้น

ใบงานที่ ๙ เรื่อง การแต่งกายยานี ๑๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมข้อความที่ขาดหายไปให้สมบูรณ์

ตัวอย่าง

เชื่อฟังคำสอนครู

เด็กเอ๋ยเด็กน้อย

เชื่อฟังคำสอนครู

จะช่วยให้หนูได้ดี

เจ้ายังด้อยเรื่องความรู้

จะช่วยให้หนูได้ดี

ใบงานที่ ๙ เรื่อง การแต่งกายยานี ๑๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมข้อความในช่องว่างให้สัมพันธ์ถูกต้องและสมบูรณ์

เหมียวเอ๋ยเจ้าเพื่อนยาก

เราจะตามจนพบตัว

.....

แห่งหนตำบลไหน

เจ้ามาพรากรจากเราไป

.....

ใบงานที่ ๙ เรื่อง การแต่งกายยานี ๑๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมข้อความในช่องว่างให้สัมพันธ์ถูกต้องและสมบูรณ์

ถูกต่อคำทำเจ็บตัว

ก่อนไปเที่ยวบ้านเพื่อน

.....
หากลูกไปเล่นน้ำ

คุณแม่เตือนความทรงจำ
.....

ใบงานที่ ๙ เรื่อง การแต่งกายยานี ๑๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมข้อความในช่องว่างให้สัมพันธ์ถูกต้องและสมบูรณ์

สูบยาและกินเหล้า

เล่นเกมไม่ยอมเรียน

.....

.....

ทั้งเขียนอ่านก็ไม่เอา

อนาคตแสนตึบตัน

ใบงานที่ ๙ เรื่อง การแต่งกายยานี ๑๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมข้อความในช่องว่างให้สัมพันธ์ถูกต้องและสมบูรณ์

หม่น่ากินอย่าห้ามกัน

ทั้งมะไฟและมะเฟือง

หนูชอบกินผลไม้
ทุเรียนลูกใหญ่เขื่อง

.....

.....

ใบงานที่ ๙ เรื่อง การแต่งกายยานี ๑๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมข้อความในช่องว่างให้สัมพันธ์ถูกต้องและสมบูรณ์

ไปเที่ยวป่าเดินขึ้นเขา

ธรรมชาติสวยไม่เบา

แม่พ่อหนูชอบพา

.....

.....

ทั้งอากาศก็แสนดี

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี ๑๑

คำคล้องจอง คือ คำที่มีเสียงรับสัมผัสกัน ลักษณะคำคล้องจอง มีดังนี้

๑. สระเดียวกัน เช่น กา - นา เรา - เขา ใจ - ไส เสือ - เรือ

๒. สระเดียวกันและมีมาตราตัวสะกดเดียวกัน เช่น กิน - ดิน ลม - จม ขาว - สาว

ตัวอย่างคำคล้องจอง มาลี สีสวย รวยริน กลิ่นหอม

กาพย์ยานี ๑๑ เป็นบทร้อยกรองชนิดหนึ่ง มีข้อกำหนดในการแต่งดังนี้

จำนวนคำ บทหนึ่งมี ๒ บาท แต่ละบาทมี ๒ วรรค

วรรคหน้ามี ๕ คำ วรรคหลัง ๖ คำ

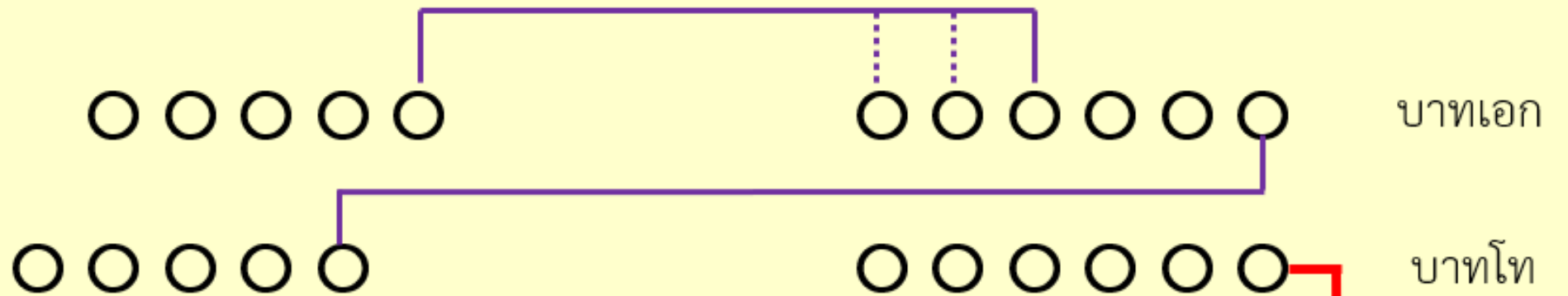
ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี ๑๑

การสัมผัส

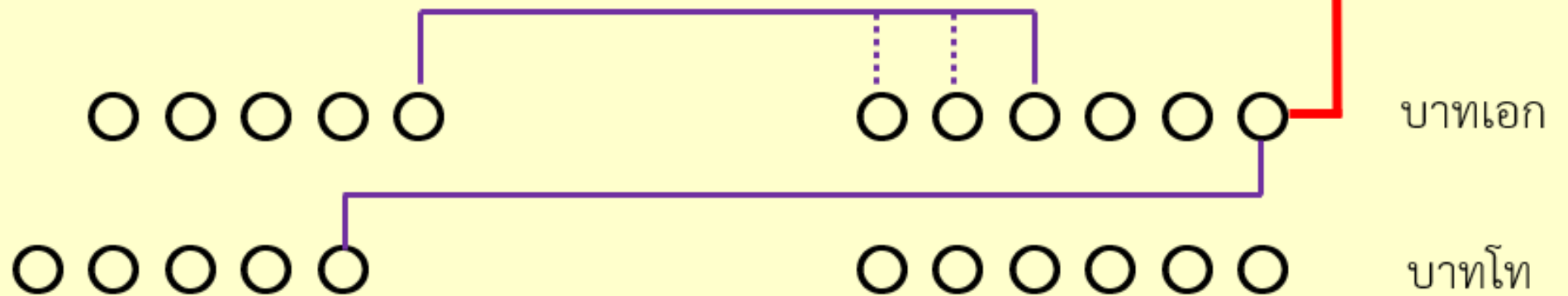
- คำสุดท้ายของวรรคที่ ๑ ต้องสัมผัสกับคำที่ ๓ ของวรรคที่ ๒
- คำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ ต้องสัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ ๓
- คำสุดท้ายของวรรคที่ ๓ อาจสัมผัสกับคำที่ ๑ หรือคำที่ ๓ ของวรรคที่ ๔ หรือไม่สัมผัสก็ได้
- หากจะเขียนบทต่อไป ให้คำสุดท้ายของวรรคที่ ๔ ในบทก่อนหน้า สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ ในบทถัดไป

แผนผังภาพย่นย่อ ๑๑

บทที่ ๑

บทที่ ๒

สรุปการทำกิจกรรม

การเติมข้อความในกาพย์ยานี ๑๑

เฉลยใบงานที่ ๙ เรื่อง การแต่งกายยานี ๑๑

๑. เหมียวเอ๋ยเจ้าเพื่อนยาก

เราจะตามจนพบตัว

.....
เหมียวเอ๋ยเจ้าเพื่อนยาก

เจ้ามาจากพรากเราไป

.....
แห่งหนตำบลไหน

.....
เราจะตามจนพบตัว

๒. ถูกต่อตำทำเจ็บตัว

ก่อนไปเที่ยวบ้านเพื่อน

.....
ก่อนไปเที่ยวบ้านเพื่อน

คุณแม่เตือนความทรงจำ

.....
หากลูกไปเล่นน้ำ

.....
ถูกต่อตำทำเจ็บตัว

เฉลยใบงานที่ ๙ เรื่อง การแต่งกายยานี ๑๑

๓.

สุบยาและกินเหล้า

เล่นเกมไม่ยอมเรียน

เล่นเกมไม่ยอมเรียน.....

สุบยาและกินเหล้า.....

ทั้งเขียนอ่านก็ไม่เอา
อนาคตแสนตึบตัน

๔.

เหม่น่ากินอย่าห้ามกัน

ทั้งมะไฟและมะเฟือง

หนูชอบกินผลไม้
ทุเรียนลูกใหญ่เขื่อง

ทั้งมะไฟและมะเฟือง.....
เหม่น่ากินอย่าห้ามกัน.....

เฉลยใบงานที่ ๙ เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี ๑๑

๕. ไปเที่ยวป่าเดินขึ้นเขา

แม่พ่อหนูชอบพา

ธรรมชาติสวยไม่เบา.....

ธรรมชาติสวยไม่เบา

ไปเที่ยวป่าเดินขึ้นเขา.....

ทั้งอากาศก็แสนดี

คำถามสรุปบทเรียน

การทำกิจกรรมเติมคำและข้อความ
ในกาพย์ยานี ๑๑ มีประโยชน์อย่างไร

บทเรียนครั้งต่อไป

“การแต่งกายพญานี้ ๑๑”

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การแต่งกายพิธียานี ๑๑
๒. ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การแต่งกายพิธียานี ๑๑
๓. สมุด/กระดาษรายงานเพื่อเป็นแบบร่าง

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

